

Висновки та узагальнення:

1. Вперше встановлено можливість та доцільність створення нових композиційних паливних матеріалів на основі відходів основного виробництва волокнистих плит мокрим способом (деревна мелеса) та м'яких відходів лісопилення (тирса).
2. Встановлено доцільність використовувати тиск пресування 25 МПа та низьких температур сушіння паливного матеріалу (40°C). З практичних міркувань на значних виробничих площах потрібно застосовувати атмосферне сушіння.

Література

1. Бехта П.А. Технологія деревинноволокнистих плит / П.А. Бехта, В.К. Онисько. – Львів : Вид-во "Престиж-Інформ". – 2007. – С. 92-100.
2. Закон України "Про альтернативні джерела енергії" від 20.02.2003 р., № 555-IV із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=555-15>.
3. Розпорядження Кабінету міністрів України "Про схвалення Концепції Державної цільової науково-технічної програми розвитку виробництва та використання біологічних видів палива" від 12.02.2009 р., № 276. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Максимів В.М. Аналіз, особливості, проблеми та досвід використання додаткових ресурсів сировини – відходів та вживаної деревини / В.М. Максимів, С.В. Гайда // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2007. – Вип. 33. – С. 63-73.
5. Кухар В. Екобіотехнологія та біоенергетика: проблеми становлення та розвитку / В. Кухар, С. Кузьмінський, О. Ігнатюк, Н. Голуб // Вісник Національної академії наук України : загальнонауков. та громадсько-політичний журнал, 2005. – № 9. – С. 3-18.
6. Maija Hellberg. Biomass the alternative to fossil fuel with the greatest potential / Hellberg Maija // Timberjack news. The International Forest Machine Magazine 2/1999. – S. 12-14 c.

Шепелюк О.О., Салдан Р.И., Шепелюк И.Р., Шевчук О.М. Использование древесной мелесы в производстве топливных материалов

Проведен анализ использования отходов производства волокнистых плит мокрым способом и мягких отходов лесопильного производства в создании новейших топливных материалов. Разработана методика, проведены экспериментальные исследования и получены результаты основных физико-механических показателей изготовления топливных материалов из отходов лесопиления повышенной влажности.

Shepelyuk O.O., Saldan R.I., Shepelyuk I.R., Shevchuk O.M. Use of arboreal melesi in the production of fuel materials

The analysis of utilization of wastes of production of fibred flags is conducted wet-process and soft off cuts of sawing production in created the newest fuel materials. A method is developed, experimental researches are conducted and it is got the results of basic physyc and mechanic indexes of making of fuel materials from the off cuts of sawmill of enhance able humidity.

4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ

УДК 65.012.12:33

Проф. Т.Г. Васильців, д-р екон. наук;
магістр О.В. Фіртач – Львівська КА

СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ ПОСИЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розкрито показники фінансової стійкості та ліквідності, що характеризуються на підприємстві. Досліджено стан та запропоновано напрями посилення фінансової стійкості та ліквідності підприємства і залежність фінансової стійкості від системи фінансових коефіцієнтів.

Ключові слова: фінансова стійкість, ліквідність, підприємство, фінансовий стан.

Вступ. На сучасному етапі розвитку національної економіки важливе значення має ефективне функціонування підприємств, котре значною мірою залежить від рівня показників фінансової стійкості і ліквідності. Позитивні значення цих показників є підґрунтям для нормального функціонування підприємств і поступового зростання їх економічного потенціалу. Тому саме зараз, у час підвищення процесів глобалізації в економіці, забезпечення фінансової стійкості і ліквідності підприємств є одним із пріоритетних завдань.

Проблеми фінансової стійкості на підприємстві вивчали відомі вітчизняні та закордонні вчені: І.О. Бланк, Є.Ф. Брігхем, Д.К. Ван Хорн, А.Д. Шеремет, В.І. Макаревич, М.А. Федотова, М.Я. Коробов, Н.А. Мамонтова та інші. Деякі економісти дають вичерпну характеристику фінансової стійкості, інші – більш коротку, визначаючи її як стан рахунків підприємства, який гарантує його постійну платоспроможність. Але на теперішній час не існує згоди щодо єдиного підходу до трактування сутності понять "фінансова стійкість".

Результати досліджень. У сучасних умовах економіки суб'єкти господарювання самостійно планують і здійснюють фінансово-економічну діяльність. При цьому найбільше уваги приділяють забезпеченню стабільності та прогнозуванню можливостей економічного зростання, що є неможливим без визначення таких базових характеристик, як ліквідність та фінансова стійкість.

В. Ковальов і О. Волкова стверджують, що одна з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства – стабільність його діяльності у довготерміновій перспективі. Вона пов'язана зі загальною фінансовою структурою підприємства, ступенем його залежності від кредиторів і інвесторів. Отже, фінансова стійкість характеризується співвідношенням власних і позикових коштів. Хоча, розглядаючи аналіз майнового положення, В. Ковальов вважає, що стійкість фінансового становища підприємства значною мірою залежить від доцільності й правильності вкладення фінансових ресурсів у активи.

З погляду М. Мельник, фінансовий стан вважається стійким, якщо підприємство має у своєму розпорядженні достатній обсяг капіталу для того, щоб забезпечувати безперервність своєї діяльності, пов'язану з виробництвом і реалізацією продукції в заданому обсязі, а також повністю й вчасно погаша-

ти свої зобов'язання перед персоналом з виплати заробітної плати, бюджетом зі сплати податків і постачальниками за отримані від них поставки й послуги, формувати засоби для відновлення й зростання необігових засобів [2, с. 58].

Термін "ліквідний" передбачає безперешкодне перетворення майна на гроші. Ліквідність підприємства – це його спроможність перетворювати свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів [3, с. 367]. Якщо на підприємстві рівень ліквідності настільки великий, що після погашення найбільш термінових зобов'язань залишаються зайві кошти, то можна прискорити терміни розрахунків з банком, постачальниками та іншими кредиторами. Перспективну ліквідність можна визначити, порівнюючи активи, що реалізуються повільно, із довготерміновими пасивами, тобто з майбутніми надходженнями та платежами.

Фінансова стійкість підприємства характеризується системою фінансових коефіцієнтів, які розраховують як відношення абсолютних показників активу і пасиву балансу. Порівняння цих коефіцієнтів з базисними величинами (середньогалузевими, показниками фінансово стійкіших підприємств, оптимально розрахованими) дає змогу встановити рівень фінансової стійкості аналізованого підприємства.

Як висновок до проведеного аналізу поглядів різних вчених та основних характеристик фінансової стійкості підприємства, можна запропонувати таке визначення фінансової стійкості підприємства, як здатність здійснювати основні та інші види діяльності в умовах підприємницького ризику та змін середовища бізнесу з метою максимізації економічної вигоди власників, зміцнення конкурентних переваг підприємства з урахуванням інтересів суспільства та держави. Проаналізуємо фінансовий стан підприємства на прикладі Хлібокомбінату Іршавської райспоживспілки (табл. 1).

Табл. 1. Основні показники, що характеризують фінансовий стан Хлібокомбінат Іршавської райспоживспілки за 2008-2010 рр.

Показники	Роки			Відхилення, (+,-) 2010 р. від	
	2008	2009	2010	2008 р.	2009 р.
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,7	0,76	0,74	0,04	-0,02
Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів	1,4	1,5	1,9	0,5	0,4
Коефіцієнт модернізації	0,56	0,62	0,6	0,04	-0,02

Із табл. 1 видно, що більшість показників фінансової стійкості підприємства мають фактичні нормативні значення. Коефіцієнт фінансової стійкості знизився від 0,76 у 2009 р. до 0,74 у 2010 р. Значення цього коефіцієнта у 2010 р. свідчить про те, що на кожну гривню залучених коштів припадає 0,74 грн власних коштів. Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів у 2010 р., порівняно з 2008 р., збільшився на 0,5, порівняно з 2009 р. на 0,4. Проте зменшився коефіцієнт модернізації на 0,02, порівняно з 2009 р. Ліквідність підприємства – це його спроможність швидко реалізувати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань, тобто це співвідношення величини його високоліквідних активів (кошти, ринкові цінні папери, дебіторська заборгованість) і короткострокової заборгованості. Аналіз показників ліквідності підприємства відображено в табл. 2.

Табл. 2. Показники оцінювання фінансового стану Хлібокомбінату Іршавської райспоживспілки за 2008-2010 рр., тис. грн

Показники	Економічно доцільне значення показника	Роки		
		2008	2009	2010
Коефіцієнт фінансової незалежності	більше 0,5	0,7	0,76	0,74
Коефіцієнт поточної ліквідності	більше 2	1,2	1,1	1,1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7-1,0	1	1,02	0,96
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,25	0,04	0,5	0,04

Проаналізувавши дані табл. 2, можна зазначити, що протягом періоду, що аналізувався, коефіцієнт фінансової незалежності становить 0,7-0,74, що свідчить про достатність власного капіталу і можливість погасити борги власними коштами. Показники ліквідності балансу у 2010 р. є такими: коефіцієнт поточної ліквідності показує, що поточні активи покривають поточні зобов'язання в 1,1 раза, тобто на кожну гривню короткотермінових зобов'язань припадає 1,1 грн ліквідних коштів; коефіцієнт абсолютної ліквідності дає змогу встановити, що підприємство може на 10 % погасити всі свої борги за необхідності негайно і його платоспроможність вважається низькою.

Висновок. Оцінювання фінансового стану підприємства зумовлена потребою систематичного аналізу та вдосконалення роботи за ринкових відносин, переходу до самоокупності, самофінансування, потребою в поліпшенні використання фінансових ресурсів, зміцнення фінансової стабільності підприємства.

Показники оцінювання фінансового стану підприємства мають бути належними для того, щоб контрагенти, які пов'язані з підприємством економічними відносинами, визнавали надійність підприємства, а отже, приймали рішення про економічну доцільність продовження або встановлення відносин з підприємством.

Література

1. Ареф'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи її забезпечення / О.В. Ареф'єва // Актуальні проблеми економіки : наук. екон. журнал. – 2008. – № 8. – С. 83-90.
2. Бень Т.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства / Т.Г. Бень, С.Б. Довбня // Фінанси України : журнал. – 2002. – № 6. – С. 53-60.
3. Слав'юк В.А. Фінанси підприємств : навч. посібн. / В.А. Слав'юк. – К. : Вид-во ЦУЛ, 2002. – 460 с.
4. Економіка підприємства: теорія і практикум : навч. посібн. / за ред. Н.Г. Міценко, О.І. Ященко. – Львів : Вид-во "Магнолія-2006", 2008. – 688 с.

Васильців Т.Г., Фирцак О.В. Современное состояние и направления усиления финансовой устойчивости и ликвидности предприятия

Раскрыты показатели финансовой устойчивости и ликвидности, характеризующихся на предприятии. Исследовано состояние и предложены направления усиления финансовой устойчивости и ликвидности предприятия и зависимость финансовой устойчивости от системы финансовых коэффициентов.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, ликвидность, предприятие, финансовое состояние.

Vasylytsiv T.G., Firtsak O.V. Current status and directions of strengthening financial stability and liquidity

The article deals with indicators of financial stability and liquidity that characterized the company. Investigated the status and proposed directions for strengthening financial stability and liquidity of financial stability and dependence on the system of financial ratios.

Keywords: financial stability, liquidity, business, financial condition.

УДК 630*6

Доц. А.В. Івануса, канд. екон. наук;

доц. В.З. Холявка, канд. екон. наук – НЛТУ України, м. Львів

АНАЛІЗ ВЕДЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПІДПРИЄМСТВАМИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Проведено аналіз ефективності ведення мисливського господарства підприємствами Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства (ОУЛМГ). Встановлено, що витрати на ведення мисливського господарства щорічно зростають і значно перевищують надходження. Подано пропозиції та рекомендації щодо підвищення ефективності використання ресурсів мисливського господарства.

Ключові слова: мисливське господарство, мисливські угіддя, витрати, надходження, ефективність.

Розвиток світової ринкової економіки супроводжується збільшенням потреб суспільства у природних ресурсах. Ця проблема на початку ХХІ ст. є досить актуальною і потребує негайного вирішення. У лісовому секторі економіки ефективного використання та відтворення лісових ресурсів посідає ключове місце і є одним із проблемних питань для багатьох науковців. Не є винятком оцінювання економічної, екологічної та соціальної ефективності використання і відтворення ресурсів мисливської лісової фауни України.

Проблеми ефективного відтворення, охорони та використання ресурсів мисливського господарства висвітлено у працях багатьох вітчизняних науковців, зокрема, В.Д. Бондаренка, І.В. Делегана, К.А. Татарінова, М.В. Чернявського, Ю.В. Муравйова, П.Б. Хоцького, А.М. Шадури та ін.

Львівська область належить до найбільш лісистих регіонів України. Площа території 2180 тис. га, зокрема площа лісів – 686,8 тис. га, що становить понад 8 % загальної площі лісів держави і 28 % території області.

Мисливські угіддя Львівської області становлять 1770,9 тис. га (81 % площі області) і поділяються на польові, лісові та водно-болотні. Частка лісових угідь, що надані у користування державним мисливським, лісомисливським та лісовим підприємствам, мисливським організаціям та організаціям інших форм власності, становить 36,8 %, польових – 60,6 %, водно-болотних – 2,6 %, зокрема частка лісових угідь у загальній площі лісів області становить 95 % [1].

Мисливські угіддя, відповідно до рішення обласної ради, надані в користування терміном на 15 років 69 користувачам. Можна виділити шість груп користувачів мисливських угідь Львівської області, серед яких 14 підприємств, що входять до складу Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства (зокрема 2 лісомисливські господарства, мисливське господарство та національний природний парк), 15 мисливських господарств обласної організації УТМР, 10 мисливських господарств ТМіР "Лісівник", 4 мисливських господарств обласної організації ТВМР, 2 мисливських господарства ФСТ "Динамо" та 24 господарства інших форм власності (рис. 1) [1].

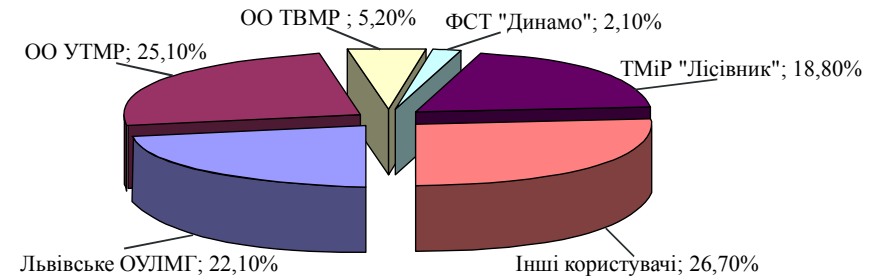

Рис. 1. Розподіл площі мисливських угідь між користувачами Львівської області

Як бачимо, право на користування значною частиною мисливських угідь області (22,1 %) належить підприємствам Львівського ОУЛМГ, хоча за останніх п'ять років ця площа зменшилась на 10 % з 563 тис. га до 391,2 тис. га. Така тенденція здебільшого зумовлена передачею мисливських угідь ДП "Старосамбірське ЛМГ" та ДП "Радехівське ЛМГ" в оренду іншим користувачам. З 2006 по 2010 рр. площа мисливських угідь цих підприємств скоротилась на 40,5 тис. га та 93,3 тис. га відповідно, що свідчить про їх незацікавленість у веденні мисливського господарства, окупність якого становить близько 50 % [1].

Незважаючи на наявні негативні тенденції, чисельність основних ратичних мисливських тварин в мисливських угіддях підприємств Львівського ОУЛМГ залишається на досить високому рівні (33,4 % від загальної чисельності ратичних тварин області). У 2006 р. їх налічувалось 6609 голів, 2007 р. – 6428 голів, 2008 р. – 6248 голів, 2009 р. – 6226 голів, 2010 р. – 6195 голів (табл.). Позитивним моментом в діяльності підприємств Львівського ОУЛМГ є те, що навіть у разі зменшення площі мисливських угідь, чисельність мисливських тварин залишається стабільною, хоча і досить низькою порівняно з оптимальною їх величиною [1].

Табл. Чисельність ратичних мисливських тварин Львівського ОУЛМГ за 2010 р., голів

Назва підприємства	Всього копитних	Зокрема				
		зубр	лось	олень європейський	козуля	кабан
ДП МГ "Стир"	1242	24	3	121	880	214
ДП "Старосамбірське ЛМГ"	151	-	-	3	107	41
НПП "Сколівські Бескиди"	975	10	-	465	405	95
ДП "Бібрське ЛГ"	136	-	-	-	104	32
ДП "Бродівське ЛГ"	316	-	-	15	254	47
ДП "Буське ЛГ"	264	-	2	18	206	38
ДП "Дрогобицьке ЛГ"	274	-	-	20	208	46
ДП "Жовківське ЛГ"	154	-	-	-	110	44
ДП "Рава-Руське ЛГ"	232	-	5	-	138	89
ДП "Радехівське ЛМГ"	64	-	-	-	52	12
ДП "Самбірське ЛГ"	142	-	-	-	112	30
ДП "Сколівське ЛГ"	848	-	-	135	562	151
ДП "Славське ЛГ"	363	-	-	73	213	77
ДП "Стрийське ЛГ"	1034	-	16	-	772	246
Всього по Львівському ОУЛМГ	6195	34	26	850	4123	1162
Всього по області	18542	40	62	1474	13023	3943